

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska Släktforskningsföreningen i Sverige

Nr 1, 2011—Årgång 15

I det här numret:

Ordförandens spalt 2

Jewish Family Ties in Sweden 3

Noterat 4

Medlemsavgiften 2011

Kom ihåg att betala MEDLEMS-
AVGIFTEN för 2011, som är
oförändrad—endast 100 kronor.

Föreningen har plusgiro
437 28 62-5.

Inbetalningskort bifogas med
tidningen till dig som inte redan
har betalt. Till er som får tidning-
en digitalt kommer inte något
inbetalningskort.

Välkomna till kommande medlemsmöten!

Tisdagen den 29 mars kl 18.00 på Judiska Biblioteket

Judiska Släktforskningsföreningens årsmöte samt föredrag av Maynard Gerber

Maynard Gerber har arbetat i drygt ett år med att kartlägga judiska familjer i Sverige och har samlat på sig ca 2 600 namn på individer och information om hur de är släkt med varandra. Detta spänner från de första familjerna till idag. Vid mötet kommer Maynard visa upp sitt arbete, som är ett livslångt projekt. Se sid 3 ("Jewish Family Ties in Sweden") för ytterligare information och bild.

Årsmöteshandlingar kommer finnas tillgängliga vid mötet. Glöm inte att skicka föranmälan till a.grunewald@telia.com !

Torsdagen den 28 april kl 18.00 på Judiska Biblioteket

Temakväll: Släktforskning i Tyskland

Bengt-Göran Löwenthal planerar att berätta om sin mormors tyska förfäder och de områden i Tyskland som dessa släkter lämnade omkring år 1790 för att bosätta sig i Stockholm och Norrköping. Det är slakten Assur som kom från hertigdömet Anhalt och kurfurstendömet Brandenburg, slakten Heilbut som kom från den då danska staden Altona utanför Hamburg, samt släkterna Davidsson, Hirsch och Marcus som alla kom från hertigdömet Mecklenburg. Hur har Bengt-Göran hittat dessa förfäder i de gamla tyska områdena? Vad vet man om hur de judiska familjerna levde i dessa områden på 1700-talet?

Bertil Oppenheimer kommer att berätta om sina erfarenheter av släktforskning i Syd-Tyskland. Han kommer att berätta om sin rötter i Hessen, Pfalz och Baden. Hur började han 1967 och varför fortsatte nästan 30 år senare? Vilka källor har använts? Intressanta möten med engagerade människor och nya släktingar. Släktforskningen är som ett gift! Detektivarbete och envishet ger till slut resultat....

Glöm inte att skicka föranmälan till a.grunewald@telia.com !

Ordförandens spalt

Hur långt tillbaka kan man följa sin släkt? Förr eller senare tystnar arkiven. Folkbokföring är trots allt en ganska sentida uppfinning. Sverige är unikt med bevarade födelse-, vigsel- och dödsböcker ibland bak till 1600-talet. För den som forskar i judiska släkter är dock detta faktum inte till mycket hjälp då judar inte fick bo i Sverige före 1780-talet och de svenska judiska församlingarnas folkbokföring börjar oftast i bästa fall under första hälften av 1800-talet.

Går vi till Central- och Östeuropeisk folkbokföring är den av ett mycket mer sentida datum än den svenska. Den allmänna folkbokföringen med födelse-, vigsel- och dödsböcker börjar oftast först vid mitten av 1800-talet. Ett undantag är nuvarande Tjeckien och Österrike med fortlöpande registrering av födselar, giftermål och avlidna från sent 1780-tal. Därtill kommer att eldsvådor, krig och revolutioner förstört mycket material – men det finns vanligen bevarat i större utsträckning än vad många tror.

Vad gör man för att komma längre bak i tiden? I en del länder finns folkräkningar bevarade från tiden före att allmän folkbokföring infördes. Har man tur kan man hitta mohelböcker för vissa platser förda under några decennier. Dessa ansågs vara mohelens privata egendom har därför ofta förkommit.

Vanligtvis brukar man säga att det som återstår när pappersarkiven tystnar är bara "stenarkiven" – eller m a o de judiska begravningsplatserna med sina gravstenar. På dessa kan man hitta förutom uppgifter om den begravde även om dennes far och ibland maka eller make. Men så är inte alltid fallet och kan även gälla gamla traditionellt utformade gravstenar.

Härom månaden lyckades jag hitta ytterligare en källa till judisk släktforskning. Möjligen ett undantag men för den som har sitt judiska ursprung i nuvarande Tjeckien men ändå till stor hjälp.

Det rör sig om textilier som användes för vira om nyfödda pojkar i samband med deras omskärelse. Dessa textilier var broderade med den aktuella pojkens födelsedatum, de namn han fick vid omskärelsen, hans fars och ibland hans farfars namn. Från senare delen 1800-talet finns också sådana textilier där även pojkens mors namn finns med. På många av dessa textilier finns även namnet på orten med där omskärelsen ägde rum.

Efteråt donerades textilen i fråga till den aktuella judiska församlingen och den del av tyget där de broderade uppgifterna fanns användes som band runt församlingens Torarullar.

Judiska museet i Prag har en sådan textilskatt omfattande mer än tusen sådana Toraband. Många av dessa textilier har givetvis försvunnit då det mellan 1668 och 1934 föddes mer än 1042 judiska pojkar i Böhmen och Mähren. Men det kan framförallt ha varit en Sydböhmisk judisk tradition då det flesta Torabanden är därifrån - men i vilket fall som helst en fantastisk källa. Inte alltid så lätt att använda för de uppgifter som finns från tiden före ca 1787 då inga efternamn finns inbroderade utan bara de hebreiska förnamnen.

Men med hjälp av uppgifter i folkräkningar och Alexander Beiders stora bok om judiska förnamn lyckade jag med hjälp av uppgiften om att "Zelk, son till avlidne Eliezer, skänkte ett Toraband till åminnelse av omskärelsen av sin son Eliezer född den 29 sivan 5523" (10 juni

1763) hitta en felande länk i mitt släkträd. Tack vare den uppgiften är jag tillbaka till c:a 1677 då Eliezer d. ä. även kallad Lazar eller Lejser föddes enligt 1724 års folkräkning av judar i Böhmen.

2009 hade Judiska museet i Prag en stor utställning om dessa textilier och i samband med denna gav man ut en katalog med dels ett register över samtliga textilier, dels ett par uppsatser som sätter in textilierna i sitt ceremoniella, kulturella och historiska sammanhang. Boken heter "May God Let Him Grow" och finns att beställa från Judiska Museet i Prag. Boken är mycket läsvärd även om man inte hittar några släktingar i registret över bevarade Toraband. Läs mer om denna bok på http://www.jewishmuseum.cz/doc/JMP_may_god_let_him_grow.pdf

Thomas Fürth

64. Torah binder. Collection point: Schüttenhofen today Sušice. Linen, embroidery.

This was donated by Zelke, son of Eliezer (dead), for his son Eliezer, born on 29 Sivan 523 a.m.e. (10 June 1763), concluding eulogy. JMP 066.065

Historical Jewish Press

Historical Jewish Press är en ny webbplats där historiska (1800-talet till idag) judiska tidningar finns tillgängliga för sökning och visning. F.n. finns över 400 000 sidor tillgängliga direkt online. Det är gratis att använda webbplatsen och kräver ingen registrering. Historical Jewish Press hittar du på <http://www.jpess.org.il/view-english.asp>. Se även denna artikel i Haaretz om projektet: <http://www.haaretz.com/print-edition/news/jewish-wikileaks-goes-live-in-jerusalem-1.333452>

Jewish Family Ties in Sweden (forts från sid 1)

Vid mötet 29 mars kommer Maynard Gerber, som berättat på sid 1, att berätta om sitt arbete med att kartlägga judiska familjer i Sverige. Han kommer också att berätta om sin webbplats "Jewish Family Ties in Sweden" där resultatet av arbetet finns redovisat på ett mycket lättanvänt sätt. Webbplatsen kräver för åtkomst att användaren har blivit inbjuden av Maynard och loggar in med användarnamn och lösenord. På bilden nedan visas hur förstasidan på webbplatsen ser ut.

Björn Fagerstedt : [My Account](#) [Sign Out](#)

Jewish Family Ties in Sweden

Home | [Tree](#) | [People](#) | [Photos](#) | [Edit](#) | [Find](#)

[Home Page](#) | [Sources](#) | [Site Map](#) | [Guest Book](#)

Welcome! This website was created on 14 Jan 2010 and last updated on 14 Feb 2011. There are 2728 names in this family tree. The earliest recorded event is the birth of [Joel, Anshel Levin](#) in 1706. The most recent event is the marriage of [Anna Frey](#) and [Daniel Nisell](#) in 2011.

My name is Maynard Gerber and I am the webmaster of this site. Please [contact me](#) if you have any comments or feedback.

Birthdays

Mar [Hanna Wechselblatt \(Feist\)](#)

Mar [Michael Feist](#)

Mar [Mikael Feldbaum](#)

Mar [Fredrik Ruben](#)

Mar [Peter Seideman](#)

[more..](#)

About Jewish Family Ties in Sweden

The purpose of this site is purely personal. Having been cantor and mohel for the Jewish Community of Stockholm, since 1975, I have come into contact with countless numbers of individuals and families. It has always fascinated me to learn how people are related to each other. After so many years of working with people, I decided to begin the process of writing down the knowledge I have, and to go deeper into family histories. It is a very rewarding experience for me to do this, and I hope others will appreciate this work.

List of Last Names

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

[Aaron](#) | [Adelson](#) | [Andersson](#) | [Asarnoj \(10\)](#)

MISHPOLOGEN

Medlemsblad för Judiska
Släktforskningsföreningen i Sverige

Föreningens ändamål är att främja intresset för judisk släktforskning och sprida kunskap om källor, litteratur och metoder för att finna judiska rötter och släktingar. Varje år kommer 4 nummer av vårt medlemsblad Mishpologen ut. Medlemmarna kan välja mellan att få Mishpologen distribuerat som papperstidning eller via e-post. Anmäl gärna e-post till a.grunewald@telia.com så sparar du pengar åt föreningen.

JUDISKA SLÄKTFORSKNINGSFÖRENINGEN I SVERIGE

JEWISH GENEALOGICAL SOCIETY OF SWEDEN

c/o Maynard Gerber

Box 7427

103 91 STOCKHOLM

Pg: 437 28 62–5

Kassör: Bertil Oppenheimer

e-post: bertil.oppenheimer@bdo.se

Ordförande: Thomas Fürth

Observatoriegatan 6, 113 29 Stockholm

Tfn: 08-33 05 16/ 070-657 12 42

E-post: 08.330516@telia.com

Mishpologen och www.genealogi.se/judgen/

Ansvarig utgivare och redaktör: Björn Fagerstedt

Tfn: +46–70–997 24 27 e-post: bjorn.fagerstedt@sas.se

Stocken-Snabbtryck AB, Tryckort: Sollentuna, 2011

Noterat inom judisk släktforskning

Sveriges Släktforskarförbunds bokhandel

Du vet väl att du som medlem har rabatt i Sveriges Släktforskarförbunds bokhandel?

Judiska Släktforskningsföreningen är medlemsförening i Släktforskarförbundet och våra medlemmar har därmed rabatt.

För att få veta hur du kommer åt rabatten, ta kontakt med Allan Grunewald via e-post: a.grunewald@telia.com

Bokhandeln finner du på adressen <http://shop.genealogi.se/shop/> och där finns givetvis inte bara böcker utan även de olika populära CD- och DVD-skivorna med släktforskningsmaterial.

"Landsmen" tillgängligt på biblioteket

Föreningen har nu fått leverans av publikationen "Landsmen" (saknade exemplar från 2009 och 2010, samt det första numret 2011). "Landsmen" hittar ni på föreningens hylla i Judiska Biblioteket.

Vi kan tipsa om att i det senaste numret (Januari 2011) finns dels en mycket intressant artikel av Calle Carlsson om hans resa till Raczki och Suwalki och dels en liten artikel som Bengt Göran Löwenthal skrivit om "My Löwenthal and Lewinowski Ancestors in Suwalki".

Hur läser man gammal text på olika språk?

Tycker du det är svårt att läsa gammal text på olika språk? Detta är något man ofta ställs inför i judisk släktforskning, som nästan alltid innebär migrantforskning. Hjälpen finns på en pedagogisk webbplats (engelska) med introduktioner till hur man tyder gammal text på olika språk. Webplatsen kallas Script Tutorials och återfinns på:

<http://script.byu.edu/default.aspx>